

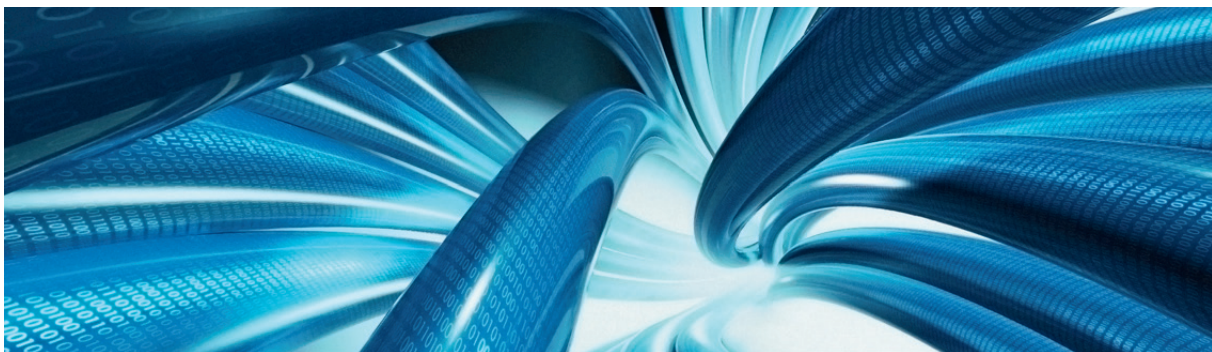
En digital agenda för Värmland

Region Värmland, Länsstyrelsen Värmland, Landstinget i Värmland och Karlstads kommun ser just nu över förutsättningarna för att ta fram en skräddarsydd digital agenda för länet. Samarbetet innebär att tillsammans med olika samhällsaktörer delta i regeringens arbete med att skapa ett framgångsrikt digitalt samhälle.

Men vad är då en digital agenda, och hur påverkas vi som bor och verkar i Värmland?

I faktabladet En digital agenda för Värmland presenteras begreppet och vad det innebär.

Varför behövs en digital agenda?

Bakgrunden till samverkan kring den regionala agendan i Värmland är regeringens mål att Sverige ska bli världens mest framgångsrika digitala samhälle. 2011 presenterade regeringen ”It i människans tjänst - en digital agenda för Sverige”. Strategin handlar om att använda informationsteknikens och digitaliseringens möjligheter, så att det gör så mycket nytta som möjligt i människors vardag. Det handlar också om att möta framtidens utmaningar.

Värmland står, precis som Sverige inför liknande utmaningar; att bibehålla våra företags konkurrensförmåga i en allt mer globaliserad värld, en åldrande befolkning och utflyttning från landsbygden, negativ miljöpåverkan med mera.

Hur kan vi då i Värmland använda digital teknik för att bidra till att utveckla länet?

Värmland finns geografiskt sett mitt emellan storstäderna Stockholm, Göteborg och Oslo. I länet bor drygt 273 000 personer på en yta av 17 586 kvadratkilometer. Här kan digitaliseringen bidra till att vända den demografiska utmaningen. Det ger till exempel möjlighet att underlätta för tjänsteföretag att bedriva verksamhet var som helst eller minska resor till möten, vilket är både ekonomiskt och miljömässigt hållbart. Ett annat exempel på digitaliseringens möjligheter är att skapa en enklare vardag för människor genom e-tjänster, och till och med rädda liv genom att använda It inom vården.

Den digitala agendan för Sverige pekar ut fyra strategiska områden där det finns behov av insatser:

- Lätt och säkert att använda
- Tjänster som skapar nytta
- Det behövs infrastruktur
- It:s roll för samhällsutvecklingen

En agenda för Värmland

I Värmland pågår en bredbandsatsning där flera kommuner har kommit långt i arbetet. Satsningen är en förutsättning för att kunna använda digitaliseringens möjligheter på rätt sätt så att det gynnar Värmlands utveckling.

Samverkan är en annan viktig faktor för att skapa en digital agenda för Värmland. Den gemensamma drift- och servicenämnden mellan länets samtliga kommuner i Värmland var den första i sitt slag när den bildades 2010.

Nästa steg i arbetet innebär att Region Värmland, Länsstyrelsen Värmland, Landstinget i Värmland och Karlstads kommun blir signatärer av den digitala agendan för Sverige genom att skriva under en gemensam avsiktsförklaring.

Syfte med faktabladet

Syftet med Fakta i korthet - en digital agenda för Värmland är att ge en överblick i hur långt vi har kommit i samarbetet. I faktabladet lyfts de viktigaste exemplen inom området.

Bredbandsutbyggnad - en förutsättning för en digital agenda i Värmland

Mellan åren 2001-2007 gjordes en stor regional bredbandsatsning vilket gjorde att majoriteten av hushållen och företagen i Värmland i dagsläget har en funktionell bredbandsanlutning via telenätet (ADSL) eller mobila lösningar.

Tillgången till fiberbaserat bredband är dock betydligt sämre och skiljer sig åt i länet. 23,38 procent av Värmlands befolkning har tillgång till bredband som motsvarar minst 50 Mbit/s enligt Post- och telestyrelsens (PTS) statistik från 2011 (PTS likställer 50 Mbit/s med 100 Mbit/s). Uppdelat på tätbebyggda samt glesbebyggda områden är siffrorna 29,96 procent respektive 5,64 procent. Tillgång till bredband behöver dock inte betyda att hushållen och företagen faktiskt har fiber, tillgång till det har man så länge man befinner sig inom 300 meter från en fibersatt nod eller station.

Trots den relativt låga tillgången till fiber har flera värmländska kommuner och enskilda fiberföreningar satsat på att anlägga fibernät. De kommuner som har kommit längst i utbyggnaden är Karlstad, Sunne, Säffle och Årjäng. Flera kommuner har dock planer på att göra bredbandsatsningar inom kort.

REGIONAL SATSNING PÅ BREDBAND

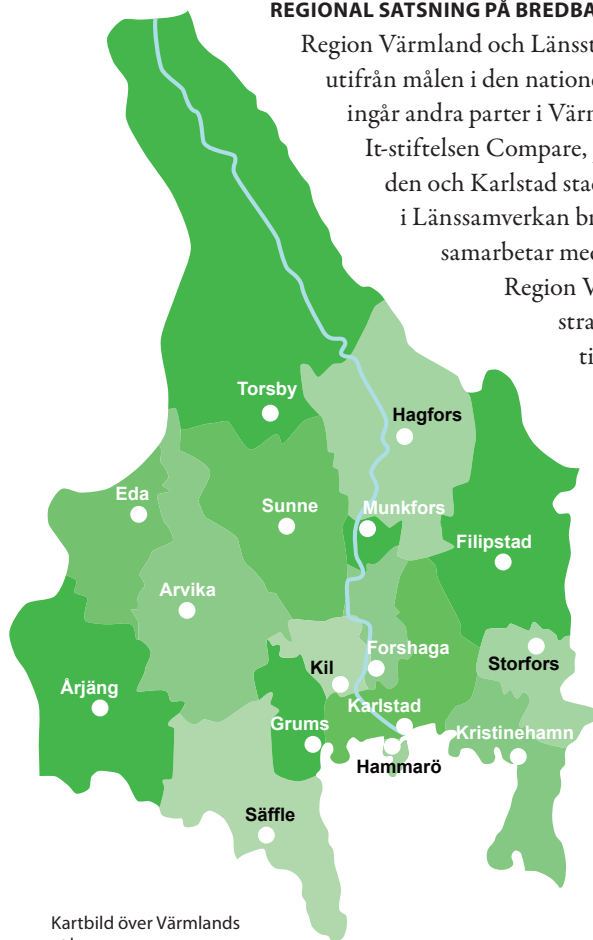
Region Värmland och Länsstyrelsen Värmland arbetar med bredbandsutveckling i länet utifrån målen i den nationella bredbandsstrategin som presenterades 2009. I samarbetet ingår andra parter i Värmland, till exempel Samverkansgruppen Bredband där också It-stiftelsen Compare, projektledare för ”fiber till byn”-projekt, drift- och servicenämnden och Karlstad stadsnät finns representerade. Länsstyrelsen Värmland ingår också i Länsamverkan bredband som är en nationell grupp för bredbandsutveckling, och samarbetar med andra län i frågan.

Region Värmland arbetar just nu med att ta fram en regional bredbandsstrategi. Målet är att alla hushåll och företag i Värmland ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. Strategin syftar också till att skapa förutsättningar för att en heltäckande fiberbaserad infrastruktur byggs i hela Värmland.

Bredbandsstrategin fokuserar på den passiva infrastrukturen – inte på de e-tjänster som kan erbjudas via bredbandsinfrastrukturen – och kan därför ses som en delprocess i framtagandet av en regional digital agenda. Bredbandsstrategin lyfter även det offentliga ansvar och roller för att en bredbandsutbyggnad ska ske.

FINANSIERING OCH KOMPETENSUTVECKLING

För att stödja bredbandsutbyggnaden i länet avser Region Värmland att avsätta 10 miljoner per år under perioden 2013-2017. En satsning som förutsätter att kommunerna motfinansierar satsningen med lika stor andel. Förhoppningen är att den totala summan sedan växlas upp mot EU:s strukturfondsmedel. Regionstyrelsen och länets 16 kommuner kommer gemensamt att ta ställning till förslaget

Kartbild över Värmlands 16 kommuner

Tillgång till bredband via fiber i Värmlands län. Statistik från PTS från oktober år 2011.

	Totalt		Tätbebyggt		Glesbebyggt	
	Befolkning	Arb.ställen	Befolkning	Arb.ställen	Befolkning	Arb.ställen
Arvika	19,98%	10,51%	31,08%	23,05%	0,33%	0,34%
Eda	0,06%	0,15%	0,11%	0,44%	0,00%	0,00%
Filipstad	0,96%	0,25%	1,24%	0,38%	0,00%	0,00%
Forshaga	3,96%	2,77%	5,15%	3,96%	0,00%	0,86%
Grums	12,39%	4,65%	16,62%	8,96%	0,94%	0,47%
Hagfors	16,95%	7,61%	26,44%	14,39%	2,36%	1,20%
Hammarö	18,68%	17,91%	21,15%	19,77%	2,53%	11,16%
Karlstad	51,43%	49,19%	57,58%	59,32%	7,98%	4,06%
Kil	0,42%	0,51%	0,43%	0,85%	0,39	0,15%
Kristinehamn	6,11%	8,26%	7,39%	12,73%	0,78%	0,83%
Munkfors	18,63%	16,27%	24,21%	24,88%	0,00%	0,00%
Storfors	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sunne	0,48%	0,18%	0,95%	0,55%	0,00%	0,00%
Säffle	36,69%	49,12%	28,49%	28,49%	49,28%	62,57%
Torsby	0,15%	0,16%	0,12%	0,20%	0,17%	0,13%
Årjäng	0,21%	0,23%	0,04%	0,27%	0,35%	0,20%
Värmlands län	23,38%	19,19%	29,96%	29,39%	5,64%	6,64%

om en regional bredbandsstrategi som ska vara klar i april 2013.

Länsstyrelsen Värmland har genom Landsbygdsprogrammet och kanalisationsstödet möjlighet att vara med och finansiera lokala fiberföreningars fibernät.

Länsstyrelsen arbetar för en samverkan mellan stat, kommun och lokala fiberföreningar, eftersom det har stor betydelse för utvecklingen av fibernät på landsbygden. Länsstyrelsen arbetar också med kompetensutveckling kopplat till bredbandsutvecklingen i länet, vilket bygger på ett nära samarbete med aktörer i kommunerna som arbetar med fiberföreningar, och de lokala fiberföreningarna. Kompetensutveckling och inspirationsträffar kring bredbandsfrågor anordnas av Länsstyrelsen när behov eller efterfrågan finns.

Nätverk och samverkansforum

Länsstyrelsen Värmland har varit projektledare för det internationella innovationsprojektet "E-CLIC" (European Collaborative Innovation Centres for broadband media services) inom Interreg IVB Nordsjöprogrammet. Syftet med projektet, som nu är avslutat, var att etablera innovationscenter i länderna runt Nordsjön och samverka kring utvecklandet av nya innovativa bredbandstjänster och mediaproduktioner.

Som projektledare för E-CLIC fick Länsstyrelsen möjlighet att vara med och starta upp det internationella klusterprojektet "DANS" (Digital Agenda for the North Sea) som handlar om att vidareutveckla tidigare resultat från E-CLIC samt de två Nordsjöprojekten Creative City Challenges och Smart Cities, inom ramen för den digitala agendan för Europa. DANS-projektet ger möjlighet att visa upp Värmlands arbete inom det digitala området för övriga länder i Europa. Det ger också möjlighet att påverka kommande programperiod i Nordsjöregionen.

Sedan september 2012 är Länsstyrelsen Värmland också projektledare för "DA BSR" (Projekt nätverk för den digitala agendan i Östersjöregionen) där även Länsstyrelsen i Örebro län samt Länsstyrelsen Östergötland ingår. I detta projekt, som finansieras av Tillväxtverket, jobbar aktörerna med att etablera ett projektnätverk inom den digitala agendan med inriktning mot Östersjöstrategin och kommande Östersjöprogram. Målet med DA BSR är att arbetet med den digitala agendan på regional nivå ska stärkas genom att nya arenor för möten och samverkan öppnas upp i länderna i Östersjöregionen.

GEMENSAM DRIFT OCH SERVICENÄMND FÖR ALLA KOMMUNER

Den gemensamma drift- och servicenämnden i Värmland var den första av sitt slag i Sverige när den bildades i april 2010. Samtliga 16 värmländska kommuner finns representerade och nämnden består av två politiker från varje kommun, en ledamot och en ersättare. Till nämnden finns också en It-samordnare knuten. Den gemensamma nämnden är inrättad under Karlstads kommunfullmäktige och är därmed en egen myndighet, men ingen juridisk person. Karlstads kommun är värdkommun för nämnden.

Det är framförallt frågor av principiell betydelse för Värmlands utveckling som hanteras i nämnden. Samverkan inom nämndens verksamhetsområde begränsar sig till specificerade uppdrag inom drift, service, support eller samordnad upphandling under förutsättning att det lämnats till nämnden av fler än en kommun. Nämnden och Karlstads kommun tar inte över It-verksamheten från de övriga kommunerna, men genom att samverka i en gemensam drift- och servicenämnd kan resurserna växlas upp och ambitionsnivån höjas i de respektive kommunerna.

Nämndens övergripande mål är: lägre kostnad för drift som kan ske gemensamt; effektivare utnyttjande av resurser genom samverkan; bidra till en bättre och snabbare utveckling genom samverkan; genomföra gemensamma upphandlingar som resulterar i lägre kostnader även om drift inte sker gemensamt.

Underlätta människors vardag

Drift- och servicenämndens arbete är direkt kopplat till den digitala agendan. För tillfället arbetar nämnden med att utveckla en gemensam It-plattform där kommunernas invånare, företag och föreningar kan ta del av e-tjänster. Lanseringen planeras ske i slutet av februari 2013. Genom att dela på e-tjänster, drift och support minimeras kostnaderna och underlättar arbetet vid exempelvis uppdateringar.

För att underlätta för kommunerna och alla som bor Värmland arbetar nämnden med:

- Cesam Värmland, ett regionalt center för esamhället, som består av e-tjänstansvariga från alla kommuner i länet. Här ska det fortsatta utvecklingsarbetet ledas för att få fram nya tjänster.
- e-kontoret Värmland är kommunernas gemensamma e-kontor som stöttar kommunerna i införande och anpassning av e-tjänster.
- 24-timmars drift av e-tjänster.
- Funtionen "Mina sidor" där medborgarna ska kunna se alla sina ärenden oavsett vilken kommun som handlägger ärendet.

TJÄNSTER INOM E-HÄLSA

Landstinget i Värmland arbetar aktivt med eHälsa som en del av den digitala agendan. Inom eHälsa drivs och utvecklas flera olika tjänster som har som syfte att förbättra informationshanteringen inom vård och omsorg. Arbetet ska vara till nytta för invånare, personal och beslutsfattare inom sektorn. Sveriges alla landsting, regioner och kommuner samarbetar kring eHälsa på olika nivåer.

I landstinget, kommunerna och för de privata vårdgivarna sker nu ett breddinförande av de tjänster som projektet eHälsa i Värmland arbetat med sedan 2009, detta med hjälp av införandeplaner. Inom eHälsa finns tre områden där varje del är lika viktig och där de olika delarna är beroende av varandra; invånartjänster, vårdgivartjänster och infrastruktur-tjänster.

INVÅNARTJÄNSTER

En av de viktigaste uppgifterna är att fler värmlänningar känner till och använder 1177 (sjukvårdsrådgivningen via telefon och webb). Den mesta informationen från landstinget till patienter finns på webbplatsen och regelbundet publiceras nyheter och artiklar. Här finns också aktuell kontaktinformation till vården i Värmland.

Informationsteknologi (It)

Informationsteknologi (It) är ett samlingsbegrepp för den information och teknik som används för att sprida kommunikation och information via datorer, datanätverk, telefoner och TV. Informationsteknologi spelar numer en stor roll i människors vardag, såväl på arbetsplatser som privat används datorer, smartphones, surfplattor, Internet och digitala tjänster

ter i allt högre utsträckning. På grund av denna ökade användning av It har det under de senaste åren kommit flera nationella och program och planer med politiska mål som ska vara vägledande för att skapa ytterligare möjligheter för bredbandsinfrastruktur och informationsteknologi.

E-tjänsten Mina vårdkontakter har 28 000 invånarkonton och antalet växer från dag till dag. Förnya recept och av- och omboka tid är uppskattade och välanvända tjänster. I början av 2013 kommer flera tjänster att starta upp som är integrerade i vårdens system, till exempel tidbokning.

VÅRDGIVARTJÄNSTER

Vårdgivartjänster är just nu nio till antalet. I Värmland är fokus inriktat på Nationell patientöversikt (NPÖ), Elektroniskt läkarintyg, Pascal och signering/kryptering av e-post. För landstinget och kommunerna i Värmland har signering/kryptering av e-post varit ett starkt önskemål även om tjänsten inte finns med i det nationella tjänsteutbudet. Värmland har under 2011/2012 utvecklat och testat kommunikation mellan de fem olika mailsystem som finns bland berörda parter i länet.

INFRASTRUKTURTJÄNSTER

För att de tjänster som erbjuds i det nationella utbudet ska fungera krävs en stabil infrastruktur och Värmland ligger bra till inom området. Följande tjänster räknas till infrastruktur:

- Sjunet – säkert kommunikationsnät för alla landsting, kommuner och ett antal privata vårdgivare
- SITHS – e-legitimation för identifiering
- HSA – adressregister med behörighetshantering

Digital agenda för Europa

Ett av sju huvudinitiativ i EU:s strategi för tillväxt "Europa 2020" med syfte att maximera informations- och kommunikationsteknikens sociala och ekonomiska möjligheter. 2011 presenterade regeringen den digitala agendan för Sverige, It i människans tjänst, med målet att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Den svenska bredbandsstrategin

2009 presenterades den svenska bredbandsstrategin. Målet att Sverige ska ha bredband i världsklass innebär att: Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. 90 procent av alla hushåll och fasta verksamhetsställen bör ha tillgång till 100 Mbit/s senast år 2020.

KONTAKTUPPGIFTER

REGION VÄRMLAND

Sara Johansson

epost: sara.johansson@regionvarmland.se

www.regionvarmland.se

LANDSTINGET

Rolf Åström

epost: Rolf.Astrom@liv.se

Eva Berggren Holmberg

epost: Eva.Berggren.Holmberg@liv.se

www.liv.se

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

Christina Wikström

epost: christina.wikstrom@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/varmland

KARLSTADS KOMMUN

Inge Hansson

epost: inge.hansson@karlstad.se

www.karlstad.se